

Oppsummering av innspill i forbindelse med revisjon av konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen

Internt notat

Plan, utvikling og næring, Meløy kommune. Oppdatert 17.11.22

Bakgrunnsinformasjon og kriterier

Meløy kommune har ved brev 7. august 2020 (vedlagt) fremmet krav til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om revisjon av konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen. Reguleringen omfatter Storglomvatn, Øvre- og Nedre Nevrevatn, bekkeinntak på øst- og vestsiden av Storglomvatnet, samt overføring av Beiarnvassdraget og Blakkåga og mindre vassdrag på vest- og nordsiden av Svartisen. Revisjonskravet gjelder videre følgende konsesjoner:

- Kgl.res av 24. juli 1987 Saltfjellet/Svartisen – Stor-Glomfjord – Utbygging, regulering
- Vedtak 19. juni 1992 Tillatelse til endring av planene for Stor-Glomfjordutbyggingen

I brev datert 20. januar 2021 har NVE lagt til grunn at revisjonskravet fra Meløy kommune gjelder avbøtende tiltak «for å adressere negative virkninger av utbyggingen, og som er begrunnet i hensynet til miljø og allmenne interesser». NVE mener derfor «kravet klart ligger innenfor rammen av revisjonsinstituttet». NVE ønsker likevel at kommunen skal samordne og – i den grad det er mulig – prioritere krav fra allmenne interesser *før* det formelt åpnes revisjonssak.

Kommunen har derfor satt i gang med å kartlegge skader og ulemper som følge av reguleringen, hvor innspill fra allmenne interesser er svært viktig.

Kommunen ønsker med dette innspill til tema og problemstillinger som bør fremmes i revisjonssaken fra alle berørte parter; for eksempel grunneierlag, naturvernorganisasjoner, friluftslivet og andre som har informasjon **om hvordan reguleringen påvirker deres interesser og naturinteressene.**

Disse innspillene vil bli en del av det som kommunen sender inn til NVE som en del av revisjonssaken. Det er viktig at man nå får fram alle forhold som er relevante for saken, slik at man får en best mulig prosess og et godt utfall for de interessene som er negativt berørt av reguleringa.

Hva kan revideres?

Hovedformålet med en revisjonssak er å **bedre miljøforholdene i tidligere regulerte vassdrag**. Dette må avveies mot formålet med konsesjonen, som er kraftproduksjon. Revisjonsadgangen er ment å innebære en modernisering eller ajourføring av konsesjonsvilkårene, blant annet når det gjelder miljø. Revisjonen skal også gi anledning til å oppheve vilkår som har vist seg urimelige, unødvendige eller u hensiktsmessige. Innholdsløse vilkår vil bli fjernet, for eksempel spesielle vilkår som knytter seg til selve anleggsperioden. Innenfor bestemte rammer kan revisjonen gi mulighet til å sette nye vilkår for å rette opp skader og ulemper for allmenne interesser som har oppstått som følge av reguleringene.

Det er bare konsesjonsvilkårene som kan revideres, ikke selve konsesjonen, herunder høyeste regulerte vannstand (HRV) og laveste regulerte vannstand (LRV). Innenfor HRV og LRV og de tillatte

overføringene utgjør manøvreringsreglementet en del av konsesjonsvilkårene, og kan dermed revideres på lik linje med de andre konsesjonsvilkårene.

I revisjonssaken kan det være aktuelt å se på forhold som for eksempel:

- Sommervannstand
- Minstevannføring
- Terskler og/eller vannspeil i elver og bekker
- Erosjonssikring
- Tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv i og langs vassdraget
- Endringer i levevilkår for fisk og eventuell fiskeutsetting
- Bedre vilkåra for andre arter som er påvirket av reguleringa, både planter og dyr
- Tiltak for å bedre vilkår for vilt
- Tiltak for å sikre ferdsel
- Tiltak for å sikre kulturminner

Merk at det bare er allmenne vilkår som kan fremmes i revisjonssaken. Privatrettslige forhold omfattes ikke. Av og til kan det imidlertid være vanskelig å skille en privat interesse fra en allmenn interesse. Erosjon kan for eksempel føre til skader på en privat interesse, for eksempel en grunneiendom, men dersom erosjonen er svært omfattende kan det også være en skade på naturen og derfor en allmenn interesse.

Oppsummering av innspill

Meløy kommune har registrert 8 innkomne innspill. Det kom i tillegg opp aktuelle problemstillinger i gjennom saksbehandlingen.

Statsforvalteren i Nordland

Omhandler reindrift og tiltak for fiskebestand (laksetrapper i Beiarvassdraget)

Innhold:

Statsforvalteren vil gi flere innspill senere. Leirvika naturreservat og Lakho nasjonalpark er ellers verneområder som påvirkes.

Det pågår et prøveprosjekt for å styrke fiskebestanden på Glomfjellet, dette er kommunen orientert om.

Storglomfjordutbyggingen påvirker vannføringen i tre anadrome vassdrag; Beiarvassdraget, Engabrevassdraget og Storelva i Kilvik. Ikke er behov for tiltak i Engabrevassdraget ifølge kartlegging fra 2016. Ikke aktuelt å gjennomføre avbøtende tiltak i Storelva i Kilvik. De ødelagte fisketrappene i Beiarvassdraget bør rehabiliteres. Må tas hensyn til problemer med gjenklogging av bunnsubstratet i deler av Beiarvassdraget når det gjøres habitattiltak, spesielt oppstrøms fisketrappene.

Storglomfjordutbyggingen berører Leirvika naturreservat og Láhko nasjonalpark.

Bør gjennomføres faglige undersøkelser for å kartlegge utbyggingens konsekvenser for reindrift og behovet for avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser.

NVEs samlede terskel-/tiltaksplan for Storglomfjordutbyggingen fra 2006 bør tas inn i revideringen og vurderes på nytt basert på ny kunnskap.

Vurdering:

Pågår prøveprosjekt med nye kultiveringstiltak for innlandsfisk på Glomfjellet. Statkraft planlegger å legge fram forslag til kultiveringsplan for perioden 2022 – 2027. Bør tas inn i revisjonen.

Tiltak i vassdrag med anadrome laksefisk bør vurderes. Statforvalteren vektlegger Beiarnvassdraget og anbefaler at fisketrappene i Beiarnvassdraget bør repareres og slamproblematikken undersøkes. Bør avklares/koordineres med Beiarn kommune. Bør også vurderes om det er behov for tiltak i Engabrevassdraget, selv om kartlegging fra 2016 indikerer at det ikke er det-

Det bør inngå i kravene at det bør gjennomføre en undersøkelse om utbyggingens konsekvenser for reindrift og behovet for avbøtende tiltak.

Det bør inn i kravene at det lages en ny terskel-/tiltaksplan for Storglomfjordutbyggingen, og sørge for at kunnskapsgrunnlaget på tiltak er oppdatert. NVEs samlede terskel-/tiltaksplan for Storglomfjordutbyggingen fra 2006 bør tas inn i revideringen og vurderes på nytt basert på ny kunnskap. Dette gjelder blant annet vannstanden i Fykanåga, og muligheter for å lage terskler i dette området.

Sametinget

Omhandler reindrift

Innhold:

Sametinget ønsker å fremheve tradisjonell samisk kunnskap og ber om at berørt reinbeitedistrikt kontaktes. Trekker frem andre aktuelle samiske instanser.

Vurdering:

Det vurderes som viktig at det i prosessen legges vekt på dialog med de to berørte reinbeitedistriktene, samt at det gjøres en vurdering av om andre samiske interesser i området berøres. Konsultasjonsplikten overfor berørte samiske interesser må overholdes.

Salten reinbeitedistrikt

Omhandler reinbeite, reingjerde og parkering

Innhold:

Ønsker å forbedre gjerdetomta, tilgang på vann og strøm, skilting på parkeringsplass og at kostnader dekkes av konsesjonær. Ønsker at veien strenges ved Navnløshøgda ved behov i perioden 25.08-10.09 pga. intensiv bruk av reingjerde. Ønsker tomt til gjeterhytte pga økt behov for tilstedeværelse.

Vurdering:

Det er behov for en helhetlig gjennomgang av bruken av området ved Storglomvassdammen/Torsbu som både er innfallsporten to nasjonalparker og et viktig område for reindriften (parkeringsplass, gjerdetomt, m.m.) i forbindelse med revisjon av konsesjonsvilkårene. Samiske interesser skal hensyntas, jfr. innspill fra Sametinget og Statsforvalteren, og det må vurderes hvilke av kravene som bør tas inn i revisjonen.

Nordland fylkeskommune

Omhandler landskap og friluftsliv, kunnskapsgrunnlag og vannkvalitet

Innhold:

NFK vil gi flere innspill senere. Virkninger på landskap og friluftsliv bør være et tema ved revisjon av konsesjonsvilkårene for vannkraftutbyggingen, og det må brukes oppdatert kunnskap.

Vannforskriften og Regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan Mayen vannregion 2022-2027 legger føringer for forvaltningen av vannforekomstene i vannregionen og må legges til grunn for revisjonen. Revisjonen kan her sees på som et nyttig virkemiddel for å forbedre miljøtilstanden i de berørte vassdragene.

Vurdering:

Bør undersøke vannforskriften og regional plan for vannforvaltning slik at disse kan legges til grunn for revisjonen, og bruke kunnskapen som fylkeskommunen referer til. Det er oppdatert kunnskap gjennom landskapskartlegging og friluftskartlegging, samt forvaltningsplan for Lakho og Saltfjellet/Svartisen og arbeidet med besøksstrategiene som bør trekkes inn som grunnlag for revisjonen.

Nordland fylkeskommune - Kulturminner

Omhandler kulturminner

Innhold:

NFK viser til at Fykanåga fikk konsesjon i 1918, uten arkeologiske undersøkelser, og derfor vil kunne falle inn under sektoravgiftsordningen. Det ble gjort arkeologiske registreringer og utgravinger i forbindelse med utbygging av Storglomfjordvatnet.

Vurdering:

Bør undersøke om sektoravgiftsordningen bør tas i bruk for å kreve midler til kulturminneforvaltningen, og evt. prioritere noen undersøkelsesområder. Uklart om de arkeologiske registreringene og utgravningene for Storglomfjordutbygginga bør følges opp.

Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps

Omhandler mobildekning, rydding av søppel, sikkerhet for allmenheten, reguleringshøyde Nedre Naver, tunellvedlikehold, fyantrappa, hengebrua

Innhold:

Støtter innspill fra Glomfjord Jeger- og Fiskerforening (GJFF).

Ønsker mobilnett med 4G-dekning v/Nedre Naver. Søppel i konsesjonsområde v/Nedre Naver må ryddes opp og bygninger bør vedlikeholdes bedre. Tverrslag nummer 1 ved Nedre Naver og Tverrslag 9 i Djubdalen må sikres mot uvedkommende. Rels fra gondol til lukehus v/demning må restaureres. Reguleringshøyde Nedre Naver må holdes stabilt hvert år i perioden 15.februar til 15.mai. Isproblemene i tunnelene samt øversiden av tunnel 3 må utbedres. De ønsker å bruke Fyantrappa i sitt arbeid, og er bekymret for tilstanden til trappa. Det må settes opp ny sikringskjetting nedenfor trappene, og hengebrua må få en fotlist som hindrer fall.

Vurdering:

Innspillene er aktuelle da de omhandler Tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv i og langs vassdraget, ferdsel og kulturminner.

Mobildekning i ønsket område vil bidra til sikkerhet og tilrettelegging for ferdsel, men usikkert om dette kommer inn under mulige tiltak i forbindelse med revisjonen. Viktig i forhold til utøvelse av friluftslivet.

Innspill om søppel i konsesjonsområde v/Nedre Naver, sikring av Tverrslag nummer 1 ved Nedre Naver og Tverrslag 9 i Djubdalen, samt Rels fra gondol til lukehus v/demning, gjelder utbygginga av Fykan kraftverk på 1920-tallet. Bør tas inn i revisjon av konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen.

Stabiliteten på reguleringshøyde for Nedre Naver i perioden 15. februar til 15. mai kan vurderes.

Statkraft jobber med utbedring av Fjellveien og tunnel 3. Ønskelig å få avklart Statkraft sitt ansvar for veien, vedlikehold og for å holde den åpen. Ønsket åpningstid 15. februar til 15. november er neppe realistisk, pga. værforhold og snømengde på sen vinteren, men bør sjekkes ut i forbindelse med revideringen.

Ny vurdering av Fykantrappa, muligheter for sikring og for åpning for ferdsel igjen i hele trappa bør tas inn i revisjonen.

Glomfjord Jeger og Fiskeforening

Omhandler hytte, tilgjengelighet, mobildekning og DAB, fykantrappa, hengebru, terskler i Fykanåga, reguleringshøyde, merking og skilt, parkering, søppel og toalett, reingjerde

Innhold:

Støtter innspillene til Røde Kors Glomfjord.

GJFF viser til 8 områder som bør tas opp i revisjonen. De ønsker kompensasjon for tapt hytte ved Holmvatnet og tiltak for å sikre ferdsel; konsesjonær må pålegges å sørge for at allmenheten er sikret adkomst opp til Glomfjellet via fjellveien. Mener at Fykantrappa må være åpen for bruk av allmenheten etter at denne er ferdig utbedret av Statkraft. Trappa må rehabiliteres til opprinnelig form, hengebrua og stia til Fykantrappa må sikres.

Ønsker en etablering av terskler i Fykanåga mellom tunnel 1 og 3 og at dette kommer inn som krav i de reviderte konsesjonsvilkårene.

Ønsker at reguleringshøyden på Nedre Navervann holdes stabilt i perioden 15 feb-15 mai, og at total reguleringshøyde i Storglomvatnet reduseres ned til 100m

Konsesjonær må pålegges å merke sikre adkomster inn/ut på Øvre Navervatn, Nedre Navervatn og Storglomvatn. Konsesjonær må pålegges å skilte bedre mht. å vise omfang av regulering i tilknytning til Storflomvassutbygginga for besøkende.

Det må merkes bedre og legges bedre til rette for parkering oppe ved Torsbu (ved Storglomvassdammen). Det må tilrettelegges for deponering av avfall og lages toalett ved Storglomvassdammen. Det ønskes bedre mobildekning og DAB tilgjengelighet.

Ønsker at reingjerde tas ned når det ikke brukes og jernstenger/gjerdestolper fjernes til fordel for fundament i bakken for å bedre sikkerhet for scootere på vintertid.

Vurdering:

De fleste innspillene er aktuelle å se på da de omhandler tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv i og langs vassdraget. Stabiliteten på reguleringshøyde faller innenfor denne revisjonen, men ikke selve høyden.

Noe uklart hva som menes med kompensasjon for tapt hytte. GJFF har fått tilbud om hyttetomt som de ikke ønsket å benytte seg av fordi den ikke var attraktiv nok.

Vurdering av tiltak for å sikre ferdsel, dvs. vedlikehold og åpningstid av Fjellveien, samt sikring og åpning av Fykantrappa, er de samme som for innspill fra Glomfjord Røde kors.

Stabiliteten på reguleringshøyde for Nedre Naver i perioden 15. februar til 15. mai kan vurderes-
Endring av reguleringshøyde for Storglomvatnet faller utenfor en revisjon av konsesjonsvilkårene.

Etablering av terskler i Fykanåga (mellom tunnel 1 og 3) bør tas inn i revisjonen.

Merking av sikre løyper inn/ut av regulererte vann og skilting av vann i reguleringsområde bør tas inn i revisjonen.

Punktet angående innfallsport til Låkho og Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark må ses i sammenheng med øvrige innspill som gjelder området ved Storglomvassdammen. Det er behov for en helhetlig gjennomgang av bruken av dette området som også inkluderer toalett og søppelhåndtering.

Kommunikasjon med bedre teledkning og DAB-tilgjengelige vil bidra til sikkerhet og tilrettelegging for ferdsel, men usikkert om dette kommer inn under mulige tiltak i forbindelse med revisjonen.

Glomfjord grendeutvalg

Omhandler tilgjengelighet for allmennheten

Innhold:

Støtter innspill fra Glomfjord Jeger og Fiskeforening. Det er viktig at fjellheimen gjøres tilgjengelig i store deler av året for allmennheten.

Vurdering:

Ingen konkrete innspill å ta med videre, men vektlegger tilgjengeligheten til fjellheimen.

Reiseliv (innspill på internt møte)

Omhandler utslipp av overskuddsvann

Innhold:

Svartisen og Engabreen som en viktig spydspiss for reiselivet i Meløy og regionen. Reislivsaktører har registrert at Statkraft i år har sendt ut kubikk vis av overskuddsvann rett under breetungen (Engabreen). Dette har de vel tillatelse til, men er det laget en konsekvensanalyse på hva som skjer med breetungen? Usikkert hvor mye skadet isen blir av overskuddsvannet. Det er også usikkert hvordan dette påvirker vannføringen i breelva. I reiselivssammenheng er det ønskelig å etablere en rundtur med kryssing av breelva. Noe som vil kunne spre de besøkende i området, og åpne opp Prins Olavs vei for mer trafikk. Varierende vannføring vil medføre usikkerhet.

Vurdering:

Tiltak for å unngå utslipp av overskuddsvann rett under Engabreen bør vurderes.

Oppsummering – særlig viktig å få med i revisjonen

Behov for avklaring med Beiarn kommune – angående avbøtende tiltak i Beiervassdraget og påvirkning på Leirvika naturreservat.

Bør gjennomføres faglige undersøkelser for å kartlegge utbyggingens konsekvenser for reindrift og behovet for avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser.

Avklaring av påvirkning for Lakho nasjonalpark

Terskler og habitattiltak

- Kultiveringstiltak (pågår prosjekt)
- Revidering av terskel-/tiltakplan fra 2006.

Viktig å se på tiltak for tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv. Særlig viktig er:

- En helhetlig gjennomgang av bruken av området ved Storglomvassdammen/Torsbu som både er innfallsporten to nasjonalparker og et viktig område for reindriften.
- Vedlikehold og drift av Fjellveien
- Tilgjengelighet og bruk av Fykantrappa
- Skilting/merking
- Konsekvenser av utslipp av overskuddsvann for breetungen til Engabreen og utfordringer for reiselivsnæringen med varierende vannføring i breelva.
- Sikkerhet ved ferdsel i fjellet (bedre mobildekning etc.).
- Opprydding og avfallshåndtering

Det er kommet få innspill på miljøtilstanden i de berørte vassdrag. Det bør likevel tas inn at det er viktig med gjennomgang i forbindelse med revisjonen (jfr. vannforskriften og regional plan for vannforvaltning). Dette inkluderer også minstevannføring, og utarbeidelse av rapport for fisk -og miljøtilstand for Storglomvatnet og Lille storglomvatnet, inkludert tiltaksplan.